

Nasıl oluyor ki bîçare cüz'î fertleri ve şahısları musibete, şerre, çirkinliğe müptela ediyor?

Sualin ikinci şikkı: (Hâşiye: Bu ikinci şikkın cevabı çok mühimdir, çok evhamı izale eder.) Haydi şeytana ve kâfire ait bu cevabı umumî noktasında kabul edelim. Fakat Cemil-i Mutlak ve Rahîm-i Mutlak ve hayr-ı mutlak olan Zat-ı Ganiyy-i Ale'l-ıtlak, nasıl oluyor ki bîçare cüz'î fertleri ve şahısları musibete, şerre, çirkinliğe müptela ediyor?

Elcevap: Ne kadar iyilik ve güzellik ve nimet varsa doğrudan doğruya o Cemil ve Rahîm-i Mutlak'ın hazine-i rahmetinden ve ihsanat-ı hususiyesinden gelir. Ve musibet ve şerler ise saltanat-ı rububiyetin âdetullah namı altında ve küllî iradelerin mümessilleri olan umumî ve küllî kanunlarının çok neticelerinden tek tük cüz'î neticeleri olmasından, o kanunlar cereyanının cüz'î muktezaları olduğundan, elbette küllî maslahatlara medar olan o kanunları muhafaza ve riayet etmek için o şerli, cüz'î neticeleri dahi halk eder.

Fakat o cüz'î ve elîm neticelere karşı, imdadat-ı hâssa-i Rahmaniye ve ihsanat-ı hususiye-i Rabbaniye ile musibete düşen efradın feryatlarına ve beliyyelere giriftar olan eşhasın istigaselerine yetişir. Ve fâil-i muhtar olduğunu ve her bir şeyin her bir işi, onun meşietine bağlı bulunduğunu ve umum kanunları dahi daima irade ve ihtiyarına tabi bulunmalarını ve o kanunların tazyikinden feryat eden fertleri, bir Rabb-i Rahîm dinlediğini ve imdatlarına ihsanıyla yetiştğini göstermekle; esma-i hüsnanın kayıtsız ve hadsiz cilvelerine, hadsiz ve kayıtsız bir meydan açmak için o küllî âdetullah düsturlarının ve o umumî kanunların şüzuzatıyla ve hem şerli cüz'î neticeleriyle, hususi ihsanat ve hususi teveddüdat, yani sevdirmekle hususi tecelliyat kapılarını açmıştır.

Bu ikinci alâmet-i tevhid Siracünnur'un belki yüz yerlerinde beyan edildiğinden burada hafif bir işaretle iktifa ettik.